

Het laatste woord is aan de voorzitter ...

Het project Energieboerderij is afgesloten op 22 november 2011 met een succesvol eindsymposium wat tevens diende als opening van de eerste DETAF vakbeurs voor duurzame energie technieken en agro grondstoffen.

Mooier kon het niet. Wetenschap, techniek en praktijk bij elkaar op een spiksplinternieuw evenement in een inspirerende en innovatieve ambiance. Een ideale omgeving om ideeën uit te wisselen, kennis te delen en zakelijke contacten te leggen. Op het symposium werden concrete business cases gepresenteerd, parallel aan de resultaten uit de Energieboerderij. De bio based economy bij elkaar in optima forma, presentaties van onderzoek, technische innovaties en de toepassing daarvan in de dagelijkse praktijk.

Eigenlijk is dit toch waar het om draait. Het werken aan een toekomst minder afhankelijk van fossiele grondstoffen en energie monopolies. Een samenleving gebaseerd op hernieuwbare en herwinbare grondstoffen, een consumptiepatroon volgens de kringloop gedachte. De duurzaamheidgedachte kent echter vele vaders met evenzovele zienswijzen. Maar al te vaak worden technische maar ook sociaal economische innovaties geremd door ideologische vooringenomenheid en op gebrekkige kennis gebaseerde standpunten.

Volledige transparantie over de gevolgde systematiek en de uitgevoerde berekeningen bij duurzaamheidsclaims zijn daarbij onmisbaar en vormen de sleutel om goed onderbouwde keuzes te kunnen maken. Dit zowel voor de politiek als voor het bedrijfsleven en dus ook voor de consument. De Energieboerderij heeft daaraan bij willen dragen. Vier jaar lang zijn een vijftiental agrarische producenten van biomassa gevolgd. Er is precies gemeten wat het aan energie en CO₂ uitstoot kost om hernieuwbare grondstoffen te telen. De teelt van suikerbieten, maïs en koolzaad als zeer courante grondstoffen voor onze bio based economy dienden daarbij als voorbeeld. De resultaten spreken voor zich, goede tot zeer goede scores. Binnen de Energieboerderij is een duurzaamheidsmeetlat ontwikkeld waarmee zowel de teler als de verwerker van plantaardige grondstoffen kan berekenen hoe de CO₂ en Energiebalans van zijn producten is. Een factor van formaat in de keten van validering en certificering van groene grondstoffen, welke steeds urgenter wordt.

Maar ook allerlei alternatieve gewassen werden beoordeeld op hun bruikbaarheid als hernieuwbare grondstof en er werd onderzocht hoe een infrastructuur kan worden ontwikkeld voor het pré-optimaliseren en beschikbaar maken van agrarische reststromen.

Maar het kan altijd nog beter, voortschrijdend worden innovaties geïmplementeerd, zowel in teelt als verwerking. Werken aan een duurzame toekomst is een never ending story. Het is een hobbelige weg vol valkuilen en hindernissen, vaak van technische en financiële aard, maar ook zijn soms zakelijke en/of politieke belangenverstremming oorzaak van vertragingen. Maar met idealisme, enthousiasme, en gewoon pragmatisch aan de slag gaan, wordt deze weg begaanbaar en toegankelijk voor ieder die aan een houdbare toekomst wil werken. Ik hoop en verwacht dat wij met het Project de Energieboerderij hier een steentje aan hebben kunnen bijdragen.

Wij zijn als Energieboerderij team een lange weg gegaan. Er is ontzettend veel energie gestoken in het voorbereiden van het project, het werven van fondsen en het benaderen van de uitvoerders.

Meer dan 4 jaar is er vervolgens intensief samengewerkt. Boeren, onderzoekers, financiers, en de leiding van het project groeiden in dit tijdsbestek naar elkaar toe en vormden een hecht team dat de hooggespannen verwachtingen waar wilde maken, en zich daar volledig voor heeft ingezet.

Als voorzitter spreek ik dan ook mijn dank en respect uit naar de financiers, de deelnemers, de projectleiding en het secretariaat voor hun tomeloze inzet. En ook naar allen die anderszins op enigerlei wijze bijgedragen hebben aan het welslagen van de Energieboerderij.

Verlagen en eindrapportage Energieboerderij

Hoewel het project formeel is afgerond, zijn veel deelrapporten in 2012 definitief gemaakt. Naast een 20-tal deelrapporten is inmiddels ook een eindrapport gemaakt. De rapporten zijn te vinden op de website. De eindrapportage wordt als een mooi boekwerk uitgereikt tijdens het DETAF symposium.

2^e DETAF vakbeurs met openingsymposium

Op dinsdag 4 december 2012 gaat in de Evenementenhal in Venray de 2^e DETAF vakbeurs van start. Greenport Venlo Innovation Center en stichting DETAF organiseren het openingsymposium van deze vakbeurs over duurzame energietechnieken en agrofuels. Het thema van dit openingsymposium is:

De rol van de primaire sector en agrologistiek in de overgang naar een biobased economy.

Het openingsymposium van de 1^e DETAF vakbeurs in 2011 was tevens het eindsymposium van het project Energieboerderij. Bij de opening van het symposium van de 2^e DETAF zal Joep Hermans het eindrapport 'Energieboerderij' overhandigen en een aanzet doen naar de businesscase Farming The Future 'Van Energieboerderij naar een duurzame biobased toekomst'

forumdiscussie tijdens openingsymposium 1^e DETAF

Farming the future

In het afgelopen jaar is door Arvalis in samenwerking met PPO een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden de erfenis van het project Energieboerderij te vertalen naar een structurele doorstart.

Binnen deze verkenning is gezocht naar een modus om te komen tot onderzoeksfaciliteit die:

- Landelijke uitstraling en werkveld heeft of kan opbouwen
- De potentie heeft uit te groeien tot een autoriteit op het gebied van biobased economy in de primaire sector
- Rechtstreeks aan kan haken op het recent ingezette Topsectoren-beleid
- De verbinding kan maken tussen primaire onderzoeksvragen en integrale ketenprojecten.

Uit de uitgevoerde analyse is geconcludeerd dat voortzetting van de activiteiten van 'De Energieboerderij' in een bredere biobased-setting vanuit de locatie PPO-Vredepeel een zeer interessante optie is. Door de fysieke aanwezigheid in de dynamische regio Greenport Venlo kan structureel en in samenwerking met een groot aantal regionale partijen integraal gewerkt worden aan project- en initiatiefontwikkeling in de biobased economy. De op handen zijnde samenwerking tussen Greenport Venlo als agro-food regio, de chemie-campus Chemelot en de sterk op duurzaamheid georiënteerde maakindustrie dragen hier nog extra aan bij.

De uitgebreide macro- en micro-analyse, die is uitgevoerd heeft uiteindelijk geleid tot oplevering van het businessplan 'Farming the Future – Research and application program for sustainable biomass production and harvest'.

Patrick Lemmens, ARVALIS Projectleider Energie & Duurzaamheid

Agenda 2012

4, 5 en 6 december
Venray

DETAF Vakbeurs Duurzame Energie Technieken en Agro Fuels
Eindrapport Energieboerderij wordt overhandigd aan een van de partners tijdens het openingsymposium op 4 december 2012

Wie is Energieboerderij?

Energieboerderij is een initiatief van Vereniging Innovatief Platteland. De uitvoering is in handen van PPO-WUR (projectleiding), IRS en Cultus. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door:

Contact: Jan Kamp PPO agv Lelystad jan.kamp@wur.nl tel: 0320-291275